

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2023
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 230/2022
populárny názov	zastavenie tzv. starej exekúcie
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Preklúzia sama o sebe na rozdiel od skutočností podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“) nespôsobuje zastavenie exekúcie. Na skončenie exekúcie podľa Exekučného poriadku sa vyžaduje uznesenie súdu o jej zastavení. Exekúcia sa teda nezastavuje priamo vznikom dôvodu na zastavenie, teda zo zákona, ako to je podľa ZoUNEku, ale až rozhodnutím súdu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ - súdny exekútor bol poverený výkonom exekúcie v exekučnom konaní vedenom okresným súdom. Predmetom exekučného konania bolo vymoženie pohľadávky s príslušenstvom, ktorú povinný nezaplatil napriek tomu, že mu túto povinnosť ukladá rozhodnutie o priestupku vydané oprávneným 30. augusta 2001. Sťažovateľ 17. februára 2020 vydal upovedomenie o zastavení exekúcie a výzvu oprávnenému na úhradu trov starej exekúcie, a to z dôvodu, že boli naplnené podmienky na takýto postup podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“). Proti upovedomeniu sťažovateľa o zastavení exekúcie podal oprávnený námietky, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka tak, že im vyhovel a zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Pritom vychádzal z § 88 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase vydania exekučného titulu, podľa ktorého rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na jej zaplatenie. Keďže pokuta nebola zaplatená do troch rokov od vykonateľnosti rozhodnutia o priestupku, právo oprávneného prekludovalo, čo bolo potrebné podradiť pod § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku (ďalej len "EP"), podľa ktorého exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané. Z toho okresný súd vyvodil, že exekúcia mala byť už dávno zastavená, nemožno ju zastaviť podľa ZoUNEK a celú procesnú situáciu možno vyriešiť len tak, že upovedomenie sťažovateľa o

	<p>zastavení sa zruší a exekúcia sa následne zastaví uznesením súdu podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP.</p> <p>Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 1. decembra 2021 zamietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práv na súdnu ochranu, spravodlivé súdne konanie a na ochranu majetku sťažovateľa, ktorú videl v nezákonnom zrušení vydaného upovedomenia o zastavení starej exekúcie, čím došlo k strate právnej istoty priznania zákonom určených paušálnych trov starej exekúcie v sume 35 eur, ktorá je nerozlučne spätá s predmetným upovedomením o zastavení starej exekúcie. V posudzovanej veci sa sporným stala aplikácia správneho právneho predpisu pri existencii dôvodov na zastavenie exekúcie, keď na jednej strane sťažovateľ argumentuje v prospech použitia osobitného zákona o ukončení niektorých exekučných konaní a na druhej strane okresný súd založil napadnuté uznesenie na potrebe v budúcnosti vydať rozhodnutie o zastavení exekúcie podľa EP.</p> <p>V danej veci išlo o tzv. starú exekúciu v zmysle jej zákonnej definície (§ 1 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní), čo indikovalo aplikáciu zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Okolnosťou majúcou za následok zastavenie exekúcie priamo zo zákona malo byť uplynutie rozhodnej doby, teda doby 5 rokov od doručenia prvotného poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Sťažovateľ, riadiac sa právnou úpravou, preto vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Exekučný súd s vydaním upovedomenia o zastavení exekúcie nesúhlasil, pretože podľa jeho názoru došlo k zániku práva (preklúzii) skôr než k uplynutiu rozhodnej doby, a preto mala byť exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP účinného do 31. marca 2017.</p> <p>O zhodných ústavných sťažnostiach sťažovateľa (čo sa týka rozsahu a dôvodov) rozhodli jednotlivé senáty ústavného súdu na základe odlišných právnych záverov, čo vyústilo do zjednotenia právnych názorov v pléne ústavného súdu podľa § 13 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd prijal zjednocujúce stanovisko č. k. Plz. ÚS 1/2023 z 25. januára 2023.</p> <p>V tomto stanovisku zaujal záväzný právny názor: „... Preklúzia sama osebe však na rozdiel od skutočností podľa ZoUNEKu nespôsobuje zastavenie exekúcie. Na skončenie exekúcie podľa EP sa vyžaduje uznesenie súdu o jej zastavení. Inak povedané, exekúcia sa nezastavuje priamo vznikom dôvodu na zastavenie, teda zo zákona, ako to je podľa ZoUNEKu, ale až rozhodnutím súdu. Do účinnosti ZoUNEKu však v žiadnej z vecí sťažovateľa nebolo o zastavení exekúcie rozhodnuté. Po nadobudnutí účinnosti ZoUNEKu už exekučný súd preto exekúciu podľa EP zastaviť nemohol a mal aplikovať len pravidlá osobitných ustanovení ZoUNEKu. Opačný právny názor je popretím účelu a zmyslu ZoUNEKu ako osobitného, pre tento prípad (zlyhania exekučného systému) prijatého zákona. V konaní o námietkach oprávneného proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie je úlohou exekučného súdu skúmať iba to, či v súlade s týmto zákonom došlo k zastaveniu starej exekúcie zo zákona, a nie to, či bol skôr daný dôvod na jej zastavenie podľa EP. Na takúto úvahu nie je v ZoUNEKu žiaden normatívny základ, a preto je nesprávny názor, podľa ktorého dôvodom zrušenia upovedomenia o zastavení starej exekúcie na námietky oprávneného podľa § 7 ZoUNEKu je zistenie, že už pred účinnosťou tohto zákona bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP. ... vecou sťažovateľa ako osobitného subjektu zúčastneného na exekučnom konaní nie je to, či sa exekúcia zastaví, dôvod jej zastavenia alebo to, či sa v nej bude pokračovať. Jeho vecou z pohľadu ústavného je to, aby mu za jeho exekučnú činnosť bola priznaná primeraná odmena a náhrady. I zrušenie upovedomenia o zastavení starej exekúcie nevyučuje to, aby bola sťažovateľovi pri zastavení exekúcie z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP priznaná podľa § 203 EP odmena a náhrady, a to aj proti bonitnému oprávnenému v sume, ktorá bude vyššia ako ZoUNEKom priznaná paušálna náhrada 35 eur. Na tom nemení nič ani § 243j EP, podľa ktorého v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, ak sa exekúcia zastavila, môže súd rozhodnúť, že exekútor nemá nárok na</p>

	<p>náhradu trov exekúcie, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to najmä ak exekútor pri výkone exekúcie nepostupoval v súlade so zákonom alebo ak nepredložil súdu vec na zastavenie podľa § 57 ods. 4 EP. I toto ustanovenie po nadobudnutí účinnosti ZoUNEKu treba vykladať s ohľadom na právnu istotu, ktorá bola k nárokom sťažovateľa nastolená prijatím ZoUNEKu. Negatívny následok v podobe straty právnej istoty priznania 35 eur s následnou právnou neistotou priznania odmeny a náhrady podľa § 197 ods. 1 a § 203 EP je však výlučne následkom nesprávnej aplikácie podústavného práva, ktorý nepredstavuje nezvratný zásah do základných práv sťažovateľa, ktorý by nebolo možné korigovať následným rozhodnutím o zastavení konania podľa EP s priznaním dokonca vyššej odmeny a náhrad. Inak povedané, nie je možné hovoriť o nezvratnom zásahu do základných práv sťažovateľa, ak bolo zrušené upovedomenie o zastavení starej exekúcie s priznaním náhrady sťažovateľovi 35 eur, no následným rozhodnutím o zastavení konania podľa EP mu môže byť priznaná náhrada trov konania aj vo vyššej sume. Nebolo by možné predpokladať, že by sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv, ak by jedným rozhodnutím, čo je celkom možné, bolo zrušené upovedomenie o zastavení starej exekúcie, rozhodnuté o zastavení exekúcie podľa EP s tým, že by mu bola proti oprávnenému priznaná odmena a náhrady v sume vyššej ako podľa ZoUNEKu zákonodarcom paušalizovaných 35 eur. Práve tento argument odôvodňuje záver o tom, že zjavný právny omyl, na základe ktorého bolo zrušené upovedomenie o zastavení starej exekúcie, nie je bezprostredným a konečným zásahom do základných práv sťažovateľa. To odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nielen z dôvodu toho, že ústavná sťažnosť je podaná zjavne neoprávnenou osobou, ale aj z toho dôvodu, že je zjavne neopodstatnená, keďže podľa podústavného práva nesprávny právny názor všeobecného súdu nevedie k nezvratnému zásahu do základných práv sťažovateľa. Zjavne nesprávny právny názor namietaných uznesení vo svojich následkoch však nedosahuje ústavnoprávnu dimenziu, ktorá by predstavovala porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.“</p> <p>Keďže uznesením pléna ústavného súdu sú viazané jednotlivé senáty pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach (§ 13 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd naň v podrobnostiach odkazuje a s poukazom na v ňom uvedené závery ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (§ 133 ods. 1 a contrario zákona o ústavnom súde).</p> <p>Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Plz. ÚS 1/2023
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	exekúcia-exekučné konanie exekúcia-trovy exekúcie

spisová značka	II. ÚS 451/2022
populárny názov	intertemporálne ustanovenia právneho predpisu
sudca spravodajca	Ľuboš Szígeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1

	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pokiaľ ide o oblasť procesného práva, platí, že nová právna úprava sa uplatní na všetky prebiehajúce konania, ak zákon neustanovuje inak. Pre procesné právo vo všeobecnosti platí, že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Táto zásada sa neuplatní v tých prípadoch, ak zákon z nej ustanoví výnimky.
skutkový stav a základné fakty	<p>Obchodná spoločnosť LAMA SK s. r. o. bola 12. júla 2018 na základe návrhu oprávnenej osoby AKFU LEGAL, s. r. o., zapísaná do registra partnerov verejného sektora. Okresnému súdu bol 19. júna 2019 podľa § 12 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o registri partnerov verejného sektora“ alebo „zákon č. 315/2016 Z. z.“) doručený podnet podnecovateľa na začatie konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora u partnera verejného sektora LAMA SK s. r. o. Konanie bolo začaté vydaním uznesenia z 31. júla 2019 a uznesením z 27. septembra 2019 okresný súd rozhodol o pribratí oprávnenej osoby „AKFU LEGAL, s. r. o.“ do konania ako účastníka konania, ktorá o to požiadala 19. augusta 2019. Spoločnosť LAMA SK s. r. o., bola z registra partnerov verejného sektora vymazaná Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) na základe jej žiadosti o dobrovoľný výmaz 2. júna 2020.</p> <p>Dňa 9. decembra 2020 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa ako oprávnenej osoby v zmysle zákona č. 315/2016 Z. z. na zápis spoločnosti LAMA SK, s.r.o. do registra partnerov verejného sektora. Okresný súd ju zapísal do tohto registra 22. decembra 2020.</p> <p>Uznesením z 3. februára 2022 (ďalej len "napadnuté uznesenie") okresný súd podľa § 12 ods. 7 zákona o registri partnerov verejného sektora rozhodol o výmaze LAMA SK s. r. o., z registra partnerov verejného sektora.</p> <p>Sťažovateľ tvrdí, že ako oprávnenej osobe okresný súd v rozpore s druhou vetou § 12 ods. 4 zákona o registri partnerov verejného sektora opomenul doručiť uznesenie o začatí konania s určením lehoty, v ktorej by mohol realizovať procesné oprávnenie navrhnuť pribratie jeho osoby do konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora súbežne vedeného na totožnom okresnom súde pod inou spisovou značkou.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd predovšetkým skúmal, či konanie začaté vydaním uznesenia z 31. júla 2019, ktoré vyústilo vydaním napadnutého uznesenia, je nepretržité od začiatku a vytvára jednotný celok (vzhľadom na výmaz a následný zápis partnera verejného sektora na návrh inej oprávnenej osoby). V závislosti od toho, či nedoručením napadnutého uznesenia sťažovateľovi bolo odňaté právo na prístup k súdu (právo konať pred súdom), ktoré je imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a či okresný súd mal sťažovateľovi zaslať uznesenie s výzvou a lehotou na pribratie do konania (druhá veta § 12 ods. 4 zákona o registri partnerov verejného sektora), ako aj pribrať ju do konania, keďže ako oprávnená osoba mal záujem participovať na predmetom konaní.</p> <p>Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, spoločnosť LAMA SK s. r. o. bola z registra partnerov verejného sektora vymazaná okresným súdom na základe jej žiadosti o dobrovoľný výmaz z 2. júna 2020. Dňa 9. decembra 2020 bol však okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa ako oprávnenej osoby na zápis LAMA SK s. r. o. do registra partnerov verejného sektora. Okresný súd spoločnosť potom opätovne zapísal do tohto registra 22. decembra 2020.</p> <p>Okresný súd v predmetnom konaní nekonal so sťažovateľom (ako novou oprávnenou osobou), pretože nebol účastníkom konania od jeho začiatku, a preto mu nedoručoval pôvodné uznesenie o začatí konania s určením lehoty, v ktorej</p>

by mohol realizovať procesné oprávnenie navrhnuť pribratie jeho osoby do konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora.

Okresný súd logicky vyložil jednotnosť a nepretržitosť konania, ktoré vyústilo k vydaniu napadnutého uznesenia (čo napokon bolo potvrdené aj ústavným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 270/2022). Poukázal na zákonné ustanovenia, na ktorých založil svoje rozhodnutie, aj zákonne zdôvodnil, prečo v predmetnom konaní nepovažoval za účastníka konania sťažovateľa (s prihliadnutím aj na dôsledky neunesenia dôkazného bremena ohľadom preukázania správnosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísanom v registri v podobe prípadného konania o pokute vo vzťahu k oprávnenej osobe, ktorá bola účastníčkou konania). Okresný súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol: „Vychádzajúc z § 16 ods. 5 zákona č. 315/2016 Z. z. a za analogického použitia ustanovenia § 297 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. (Civilný mimosporový poriadok), rozhodol súd vo veci samej uznesením. Po právoplatnosti tohto uznesenia súd vykoná výmaz partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora, a to ku dňu nasledujúcemu po dni vykonania výmazu. Súd pristúpil k rozhodnutiu o výmaze partnera verejného sektora napriek tomu, že v priebehu konania došlo dňa 20.05.2020 k výmazu partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora, kedy bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 12 ods. 8 zákona č. 315/2016 Z. z. v znení novely č. 241/2019 Z. z. účinné od 01.09.2019, podľa ktorého ak v priebehu konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri dôjde k výmazu partnera verejného sektora na návrh oprávnenej osoby, registrujúci orgán toto konanie dokončí. Ak partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri boli pravdivé a úplné, registrujúci orgán postupuje podľa odseku 7 s výnimkou rozhodnutia o výmaze. Po právoplatnosti rozhodnutia podľa predchádzajúcej vety začne registrujúci orgán konanie o uložení pokuty podľa § 13 ods. 1. Nakoľko však následne s účinkami ku dňu 22.12.2020 došlo na základe návrhu na zápis podaného oprávnenou osobou (sťažovateľom, pozn.) k opätovnému zápisu partnera verejného sektora do registra partnerov verejného sektora, boli podľa názoru súdu splnené okrem hmotnoprávnych podmienok na výmaz partnera verejného sektora z dôvodu, že v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania správnosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísanom v registri, aj formálne podmienky, spočívajúce v okolnosti, že partner verejného sektora je ku dňu vydania tohto rozhodnutia v registri zapísaný. Preto bolo potrebné postupovať podľa § 12 ods. 7 veta prvá pred bodkočiarkou zákona č. 315/2016 Z. z. V prospech tohto postupu svedčí aj znenie ustanovenia § 13a zákona č. 315/2016 Z. z., účinného od 01.11.2019, podľa ktorého ak registrujúci orgán vykoná výmaz partnera verejného sektora podľa § 12 ods. 7 alebo § 13 ods. 2, partner verejného sektora nemôže byť do registra zapísaný počas dvoch rokov od výmazu; to platí aj vtedy, ak partner verejného sektora nie je zapísaný v registri ku dňu právoplatnosti rozhodnutia podľa § 12 ods. 8. Prihliadnuc na citované zákonné ustanovenie, v prípade, ak by súd partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora nevykazal, doba dvoch rokov, kedy by mal platiť zákaz opätovného zápisu do registra, by nemohla byť dodržaná.“

Ústavný súd v súvislosti s riešením otázky absencie intertemporálnych ustanovení právneho predpisu (na ktoré sa odvoláva i okresný súd) poukazuje na nález č. k. PL. ÚS 107/2011 z 22. októbra 2014, v ktorom uviedol: «Pokiaľ ide o oblasť procesného práva, platí, že nová právna úprava sa uplatní na všetky prebiehajúce konania, ibaže zákon neustanovuje inak. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého „pre procesné právo vo všeobecnosti platí, že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Táto zásada sa neuplatní v tých prípadoch, ak zákon z nej ustanoví výnimky“ (porov. uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 MCdo 12/2012 z 26. júna 2013)

	<p>V súlade s uvedenou judikatúrou okresný súd postupoval v preskúmvanej veci a použil výklad označených zákonných ustanovení <i>e ratione legis</i>. Pokiaľ sťažovateľ upriamuje pozornosť na dôvodovú správu k ustanoveniu § 12 zákona o registri partnerov verejného sektora, ústavný súd konštatuje, že výklad práva podľa dôvodovej správy (tzv. autentický výklad) je iba jedným z možných spôsobov interpretácie právnej normy. V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu.</p> <p>K namietanej ústavnej neakceptovateľnosti právneho názoru okresného súdu o (ne)účastníctve sťažovateľa v preskúmvanom konaní ústavný súd akcentuje na svoju ústavne determinovanú oddelenosť od systému všeobecného súdnictva, ktorá mu nedovoľuje zasahovať do spôsobu, akým všeobecné (správne) súdy vykladajú a uplatňujú podústavné právo. Výnimkou sú prípady výkladu a uplatnenia obyčajného práva, ktoré vedú k porušeniu základných práv a slobôd. K tomu však v tomto prípade nedošlo. Procesný postup okresného súdu, ktorý spočíval v nedoručení výzvy a tiež 10 napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľovi ako zapísanej novej oprávnenej osobe bol tak správny a zákonný.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že opísaným postupom, ako aj uznesením okresného súdu v namietanom konaní nedošlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Z týchto dôvodov ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	PL. ÚS 107/2011
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	rozhodnutie register partnerov verejného sektora práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu doručenie, doručovanie opravný prostriedok

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 63/2023
populárny názov	dôvod na odpustenie zmeškania lehoty
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ustanovenie § 122 Civilného sporového poriadku nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania lehoty sa vždy posudzuje so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom je potrebné hodnotiť subjektívnu stránku, či účastník nemohol prekážku predvídať, prípadne ju odvrátiť. Rovnako je potrebné dostatočne posúdiť, či prekážka bola takého charakteru, ktorá mohla účastníkovi znemožniť v lehote úkon vykonať. Pri rozhodovaní treba prihliadať na to, že odpustenie zmeškania lehoty je opatrením výnimočným, pretože narušuje právnu istotu ostatných účastníkov a orgánov, ktorých sa rozhodnutie týka.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľovi bola platobným rozkazom okresného súdu z 1. augusta 2022 podľa § 265 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení

	<p>neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 3 343 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ nepodal odpor v lehote 15 dní od doručenia platobného rozkazu, platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 7. septembra 2022.</p> <p>Sťažovateľ návrhom z 28. septembra 2022 podľa § 122 CSP navrhol, aby mu okresný súd zmeškanie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu odpustil, pričom zmeškanie lehoty odôvodnil nepriaznivým zdravotným stavom svojho štatutárneho orgánu. Sťažovateľ k návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty pripojil aj zmeškaný úkon – odpor proti platobnému rozkazu.</p> <p>Uznesením okresného súdu zo 4. októbra 2022 (ďalej len "napadnuté uznesenie") bol návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu zamietnutý.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstata sťažostnej argumentácie vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru uznesením okresného súdu spočíva v tvrdení, že okresný súd mu odňal možnosť konať pred súdom, keď nepriaznivý zdravotný stav jeho štatutárneho orgánu nepovažoval za ospravedliteľnú prekážku brániacu mu v podaní odporu proti platobnému rozkazu v zákonnej lehote a jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty zamietol.</p> <p>Z § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).</p> <p>Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).</p> <p>Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).</p> <p>Ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne</p>

	<p>medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto len preskúmava, či orgán verejnej moci ten-ktorý zákon nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08).</p> <p>Okresný súd v rámci svojej argumentácie poukázal na judikatúru českých súdov, a to na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26 Cdo 1650/2015, ako aj na rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5 Cmo 224/2002, ktorá je podľa názoru ústavného súdu použiteľná aj na konanie podľa Civilného sporového poriadku</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu z uznesenia okresného súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Vychádzajúc z podstaty ústavnej sťažnosti, ústavný súd dodáva, že § 122 CSP nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania lehoty sa vždy posudzuje so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom je potrebné hodnotiť subjektívnu stránku, či účastník nemohol prekážku predvídať, prípadne ju odvrátiť. Rovnako je potrebné dostatočne posúdiť, či prekážka bola takého charakteru, ktorá mohla účastníkovi znemožniť v lehote úkon vykonať. Pri rozhodovaní treba prihliadať na to, že odpustenie zmeškania lehoty je opatrením výnimočným, pretože narušuje právnu istotu ostatných účastníkov a orgánov, ktorých sa rozhodnutie týka. V okolnostiach tu preskúmvanej veci považuje ústavný súd závery okresného súdu za dostatočne odôvodnené a nevykazujúce žiadne znaky svojvôle. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením okresného súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 podľa dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>platobný rozkaz doručenie, doručovanie-doručenka lehota-zákonná arbitrárnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu odpor lehota-zmeškanie lehoty interpretácia právnych noriem výklad (interpretácia)-právnej normy</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	II. ÚS 432/2022
populárny názov	extrémne priet'ahy v konaní
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.02.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 3 písm. a zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 3 písm. e
analytická právna veta	Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. V prípade extrémnych priet'ahov (priet'ahy, ktoré možno počítať v desiatkach rokov) už faktory dôležité pre posúdenie priet'ahov v konaní, ktorými sú zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu, strácajú význam, pretože ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory nemajú trvať takú dlhú dobu, ktorá už predstavuje podstatnú časť ľudského života. Celkové trvanie konania na všetkých stupňoch všeobecných súdov viac ako 29 rokov je z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné.
skutkový stav a základné fakty	Traja Sťažovatelia sú od 15. júna 1993 stranou v konaní o vyrovnaní dedičských podielov. Okresný súd v ich veci rozhodol prvýkrát rozsudkom až 13. marca 2013, teda po 20 rokoch, krajský súd po takmer ďalších 5 rokoch rozsudkom z 28. marca 2018 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil, ale na základe dovolania sťažovateľov najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil uznesením z 21. apríla 2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konanie ešte nie je právoplatne skončené. Sťažovatelia namietajú porušenie označených práv, ku ktorému došlo podľa sťažovateľov nečinnosťou, priet'ahmi a nehospodárnym konaním okresného, krajského ako aj najvyššieho súdu.
z odôvodnenia	Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (II. ÚS 26/95). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím 7 štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáhala odstránenie právnej istoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02). Z uvedeného tak možno vyvodíť, že priet'ahy v konaní sú trvajúcim protiprávnym stavom (až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci) a v každom okamihu ich existencie dochádza k rovnakému porušovaniu toho istého práva (t. j práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky fázy súdnych konaní smerujúcich k urovneniu sporov o občianskych právach a záväzkoch skončili v primeranej lehote, a to vrátane fáz nasledujúcich po rozhodnutí v merite veci. Za integrálnu súčasť procesu sa považuje i výkon rozsudku akéhokoľvek súdu, preto je nutné dodržať primeranosť lehôt aj v exekučnom konaní (rozsudok ESLP vo veci Hornsby v Grécko z 19. 3. 1997, sťažnosť č. 18357/91). Povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je 8 úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie. 17.1. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Európsky súd pre ľudské práva pri poskytovaní ochrany práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého obsahové komponenty sú v zásade identické s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, uplatňuje kritérium významu veci z pohľadu sťažovateľa. Je prirodzené a ústavný súd to už vo svojej judikatúre zdôraznil, že každé namietané porušenie základného práva označených práv sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom ústavný súd akcentuje tri základné kritériá v súvislosti s namietanými prieťahmi v konaní pred všeobecnými súdmi: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (porov. napr. I. ÚS 3/00 alebo I. ÚS 7/02). Medzi kritériá, na ktoré ústavný súd tiež prihliada pri svojom rozhodovaní, patrí aj predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (porov. napr. II. ÚS 32/02 alebo I. ÚS 19/00). Napokon ústavný súd taktiež prihliada v konkrétnom prípade na čas trvania konania (porov. napr. I. ÚS 92/97), resp. na celkovú dĺžku konania (porov. napr. III. ÚS 123/02). Obdobne i ESLP vo vzťahu k právu na prejednanie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma primeranosť lehoty (*reasonable time*) konania v rámci konkrétnych okolností prípadu, aplikujúc pritom štyri základné kritériá pre posúdenie primeranosti danej lehoty: zložitost' veci, správanie sťažovateľa, postup štátnych orgánov a význam sporu pre sťažovateľa (pozri napr. *Stürmeli v. Nemecko*, č. 75529/01, rozhodnutie ESLP z 8. 6. 2006, bod 128; *Frydlander v. Francúzsko*, č. 30979/96, rozhodnutie ESLP z 27. 6. 2000, bod 43).

Pokiaľ ide o zložitost' veci po právnej stránke, vec sťažovateľov je štandardnou vecou agendy všeobecných súdov. Po skutkovej stránke tiež nejde o zložitú vec. Sťažovatelia sú stranou v konaní o vyrovnaní dedičských podielov (právnymi nástupcami pôvodných dedičov). Napadnuté konanie prebieha od 15. júna 1993, a nie je ešte právoplatne skončené. Okresný súd rozhodol prvýkrát rozsudkom až 13. marca 2013, teda takmer po 20 rokoch, krajský súd po ďalších takmer 52 mesiacoch rozsudkom z 28. marca 2018 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil, ale na základe dovolania sťažovateľov najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil uznesením č. k. 7 Cdo 216/2019 z 21. apríla 2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Doterajšia extrémna dĺžka konania teda podľa názoru ústavného súdu nemohla byť závislá od prípadnej právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorú navyše žiadny zo súdov ani nenamietal.

Pri hodnotení správania sťažovateľov v preskúmanom konaní ústavný súd nezistil, že by sa výraznou mierou podieľali na doterajšej extrémnej dĺžke tohto konania. Boli v konaní aktívni, podávali nespočetné sťažnosti na prieťahy pred súdom prvej inštancie i pred dovolacím súdom. Ako však vyplýva zo súdneho

spisu, viackrát menili pôvodný petit žaloby, žalobu viackrát dopĺňali napr. podaniami z 12. augusta 1993, 17. septembra 199, 18. októbra 1999, 6. júna 2002, 30. januára 2004. Okresný súd ich uznesením z 29. januára 2008 aj vyzval, aby tieto rozpory návrhu na začatie konania s doplňujúcimi podaniami odstránili. Opravu a zmenu petitu žaloby vykonali následne podaním z 8. apríla 2008. Obdobne aj v roku 2022 po rozhodnutí najvyššieho súdu ich krajský súd musel viackrát vyzývať na odstránenie formálnych nedostatkov súvisiacich s predložením originálov splnomocnení na ich zastupovanie, na ktoré nereagovali včas a primerane, ako to vyplýva z opisu deja v časti „Súčasný stav konania...“, resp. vyjadrenia krajského súdu. Výzvy boli žalobcovi 2 doručené 16. septembra 2022, žalobcovi 3 14. septembra 2022 a ich právnemu zástupcovi 23. septembra 2022, avšak dosiaľ žiadny z nich adekvátne nereagoval. Na túto nečinnosť, resp. pasivitu sťažovateľov ústavný súd prihliadol pri priznaní sumy finančného zadosťučinenia. Na druhej strane celková doterajšia dĺžka konania nebola významnou mierou závislá od uvedených okolností.

Napokon sa ústavný súd zaoberal namietaným konaním súdov (prvej inštancie, odvolacieho a dovolacieho súdu) z hľadiska možných zbytočných prieťahov v konaní. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že už celkové trvanie konania na všetkých stupňoch všeobecných súdov viac ako 29 rokov je z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné.

Hodnotenie postupu okresného súdu

Nesústredená a neúčelná činnosť okresného súdu bola zistená už na začiatku konania, od 15. júna 1993 (nedostatočná príprava nariadených súdnych pojednávaní, ktoré vyústili k odročeniu bez meritórneho pojednania a rozhodnutia veci samej), až do pojednávania uskutočneného 15. novembra 1994 (16 mesiacov), keď bolo konanie prerušené z dôvodu pojednania novoobjaveného majetku v dedičskom konaní po poručiťke. Druhým významným obdobím nesústredenej a neúčelnej činnosti okresného súdu bola ústavným súdom identifikovaná doba od júna 1996 až do 7. júna 2002 (štvrté pojednávanie). Okresný súd opakovane 6. apríla 1998 prerušil konanie kvôli spomínanému dedičskému konaniu, hoci už z toho istého dôvodu bolo konanie prerušené a súd fakticky ani právne vo veci po prvom prerušení konania v konaní vo veci samej nepokračoval. Okresný súd nezačal vo veci konať napriek tomu, že dedičské konanie po poručiťke bolo právoplatne ukončené 27. mája 1998. Toto obdobie nečinnosti okresného súdu je prerušené obdobím od 17. septembra 1996 do 14. februára 1997, keď sa rozhodovalo o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne (celková nečinnosť teda ďalších 67 mesiacov). Následne bolo konanie opäť prerušené z dôvodu prebiehajúceho dedičského konania po pôvodnej žalobkyni v 2. rade. Tretie obdobie nečinnosti ústavný súd zistil od piateho pojednávania konaného 14. apríla 2011 do konania šiesteho pojednávania 25. júna 2012 (nečinnosť 14 mesiacov). Na ťarchu okresného súdu ide napokon aj jeho pochybenie z dôvodu nesprávneho predloženia spisu odvolaciemu súdu (po podaní odvolania 5. novembra 2013). Spis bol vrátený z odvolacieho súdu 30. septembra 2015 bez meritórneho posúdenia, keďže rozsudok súdu prvej inštancie nebol doručený žalobcom 2 a 3, pretože títo neboli v konaní zastúpení advokátom (nesústredená a neúčelná činnosť spôsobujúca prieťahy v konaní v trvaní 23 mesiacov). Takisto okresnému súdu možno pripísať aj oneskorené predloženie spisu dovolaciemu súdu, keďže od podania dovolania sťažovateľmi 20. augusta 2018 bol spis súdom prvej inštancie doručený s príslušnými vyjadreniami sporových strán na dovolací súd až 16. septembra 2019 (nečinnosť 12 mesiacov). Celková nečinnosť, nesústredená a neefektívna činnosť súdu prvej inštancie tak trvala dovedna 132 mesiacov, t. j. 11 rokov.

Hodnotenie postupu krajského súdu

Pokiaľ ide o postup krajského súdu, je potrebné zvýrazniť, že aj v jeho konaní ústavný súd zistil opakované obdobia nečinnosti v trvaní spolu 26 mesiacov, ale

	<p>tiež aj neefektívnu činnosť, ktorá spočívala v tom, že jeho rozsudok bol zrušený najvyšším súdom pre procesné pochybenie. Prvýkrát krajský súd nekonal od 24. marca 2014 do 27. mája 2015 (minimálne 12 mesiacov), a neskôr i od 27. októbra 2016 do 15. marca 2018 (viac ako 14 mesiacov). Odvolací súd tak tiež prispel ku vzniku priesťahov v konaní.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti neakceptoval námietku krajského súdu, že o odvolaní rozhodol do jeden a pol roka, pretože v okolnostiach prípadu bolo potrebné vziať do úvahy spoločne aj dobu, keď sa konanie viedlo pod inou spisovou značkou, ktoré tomuto konaniu predchádzalo. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, a to na nález č. k. III. ÚS 694/2016 z 13. júna 2017, v ktorom uviedol: „Ak v dvoch konaniach (formálne označených inými spisovými značkami) ide o rozhodovanie o stále tom istom odvolaní sťažovateľa proti tomu istému rozsudku, je, vychádzajúc z ústavným súdom konštantne presadzovanej materiálnej ochrany ústavnosti, nutné hodnotiť tieto (formálne) dve konania materiálne ako to isté konanie, pričom aj Európsky súd pre ľudské práva posudzuje konanie ako jeden celok a prístup, pri ktorom sa neposudzuje konanie ako jeden celok, resp. sa neposudzuje celková dĺžka konania, považuje Európsky súd pre ľudské práva za príliš formalistický, ktorý nie je v súlade so zárukami čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“</p> <p>Hodnotenie postupu najvyššieho súdu</p> <p>Napokon priesťahy boli zistené aj v konaní pred najvyšším súdom, ktorý sám priznal nečinnosť, pretože rozhodol o dovolaní až 21. apríla 2022, teda po 30 mesiacoch od predloženia spisu v septembri 2019. Jeho námietku o personálnej poddimenzovanosti súdu v rokoch 2020 až 2021 a protipandemických opatreniach z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať, aj keď sa najvyšší súd bránil objektívnymi okolnosťami, ktoré spôsobili vznik priesťahov v konaní. Otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie, či došlo k zbytočným priesťahom v konaní (I. ÚS 19/00, III. ÚS 399/2011). Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priesťahy v súdnom konaní. Avšak v dôsledku mimoriadnej pandemickej situácie túto prekážku čiastočne považuje ústavný súd za objektívnu skutočnosť brániacu skončeniu veci (obdobne III. ÚS 187/2020). Na druhej strane však aj v tomto čase musia byť chránené základné ľudské práva a slobody a nečinnosť najvyššieho súdu nemôže ohroziť právne záruky sťažovateľov na skoré rozhodnutie.</p> <p>Ústavný súd na základe uvedeného rozhodol, že postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v namietaných konaniach došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zároveň prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných priesťahov a sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie vo výške 7500 eur pre každého, pričom z uvedenej sumy je povinný okresný súd zaplatiť každému sumu 5 400 eur, krajský súd zaplatiť každému sumu 1 000 eur a najvyšší súd zaplatiť každému sumu 1 100 eur. Zároveň priznal sťažovateľom náhradu trov konania pred ústavným súdom.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie</p>

	veci - bez zbytočných príet'ahov právná istota dedenie, dedičstvo príet'ahy v konaní-extrémne
--	--

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.